

Gäller för: Västra Götalandsregionen, Försörjningsförvaltningen

Innehållsansvar: Malin Schiller, (malsc6), Strateg

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Lars Loftäng, (larlo9), Förvaltningschef

Giltig från: 2026-02-11

Giltig till: 2028-02-28

Regional riktlinje för val av textila flergångsprodukter

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar sedan föregående version.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte med riktlinjen.....	4
Beslutade prioriterade flergångsprodukter	4
Värmeväst	4
Specialarbetsdräkt CAS, Clean air suit.....	5
Funktionstäcke	5
Riktlinjens innebörd	5
Införandeplan	6

Sammanfattning

Beredningsgrupp Textilförsörjning har föreslagit att VGR inför en regional riktlinje för val av textila flergångsprodukter, i syfte att minska klimatpåverkan och resursförbrukning i linje med VGR:s miljömål.

Även om ett upphandlat sortiment av flergångsprodukter redan finns tillgängligt, ser vi att användningen är begränsad och varierar mellan verksamheter. Det innebär att potentialen för miljönytta, kostnadsbesparingar och förbättrad arbetsmiljö inte realiserar fullt ut. För att möta denna utmaning föreslår beredningsgruppen att en gemensam regional riktlinje tas fram, som initialt fokuserar på tre prioriterade produkter: Värmeväst, Specialarbetsdräkt CAS och Funktionstäcke. Dessa produkter bedöms ha hög potential att ge effekt på kort sikt, både ur hållbarhets- och verksamhetsperspektiv.

En regional införandeplan behöver tas fram för att stödja verksamheterna i övergången till flergångsprodukter. För att säkerställa ett lyckat införande krävs en strukturerad plan med tydlig förankring. Införandet bör ske genom kommunikation, gemensam förståelse för riktlinjens syfte och med systematik i implementeringen.

Förändringar sedan föregående version

Ny riktlinje verkställighet

Bakgrund

VGR har tagit fram priolistan över förbrukningsvaror som bör ersättas med alternativ som är bättre ur klimat- och miljösynpunkt. Listan är framtagen i samverkan mellan flera förvaltningar och förankrad med Vårdhygien.

Urvalet baseras på:

- Miljö- och klimatpåverkan
- Förbrukningsvolym

- Möjlighet att minska användningen av engångstextilier
- Och att detta kan göras utan risk för försämrade patientsäkerhet eller arbetsmiljö

Tre principer styr urvalet:

- Byt till arbetsmetoder som minskar eller eliminerar behovet av förbrukningsvaror.
- Gå från engångsprodukter till flergångsprodukter.
- Om engångsprodukter behövs – välj produkter av förnybart material.

Syfte med riktlinjen

Att genom en regional riktlinje skapa en gemensam styrning för att prioritera flergångsprodukter vid inköp och användning inom VGR:s verksamheter. Riktlinjen ska fungera som ett konkret verktyg för att nå miljömålen, samtidigt som den bidrar till sortimentsoptimering, förbättrad arbetsmiljö och ökad kostnadseffektivitet.

Beslutade prioriterade flergångsprodukter

Beredningsgruppen har identifierat nedanstående produkter som initialt bör prioriteras i riktlinjearbetet. Urvalet baseras på deras potential att bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan, förbättrad arbetsmiljö, kostnadseffektivitet och robusthet i försörjningskedjan. Produkterna bedöms som "låg hängande frukter" – det vill säga redan upphandlade, tillgängliga i cirkulationssortimentet och i viss användning – men med stor utvecklingspotential vad gäller breddad implementering inom VGR:s verksamheter.

Värmeväst

Värmevästen har länge funnits i VGR:s cirkulationssortiment och används idag av många verksamheter. Den finns i flera färger (grönt, blått och vitt)

och erbjuder ett hållbart och funktionellt alternativ till engångs värmevästar och värmejackor.

Västen är ett bättre miljöval och bidrar till minskad textilförbrukning och avfall. Målet är att fler verksamheter ska gå över från engångsprodukter till den flergångsväst som redan finns tillgänglig i sortimentet

Specialarbetsdräkt CAS, Clean air suit

Under 2024 upphandlades en flergångs specialarbetsdräkt för operationsverksamheter inom VGR. Dräkten består av blus, byxa och värmeväst och ingår nu i regionens cirkulations Sortiment.

Dräkten används redan inom vissa verksamheter, men målet är att fler ska gå över från engångs-CAS till det flergångsalternativ som nu finns tillgängligt. Detta är ett strategiskt steg för att minska miljöpåverkan från arbetskläder inom operation.

Funktionstäcke

Funktionstäcket har utvecklats som ett alternativ till de blå filter som idag används inom vården, vilka inte ger tillräcklig värme för frusna och sköra patienter.

Täcket ger bättre värmeisolering, är tillverkat i ett material som är ett bättre miljöval, och har en mer effektiv och miljövänlig tvättprocess. Det ingår i regionens cirkulations Sortiment och används redan inom vissa verksamheter. Målet är att fler ska gå över till funktionstäcket som ny bäddstandard och succesiv utfasning av blå filt, vilket förbättrar arbetsmiljön, effektivare processer och sortimentsoptimering

Riktlinjens innebörd

- Verksamheter inom VGR ska i första hand välja flergångsprodukter när sådana finns tillgängliga i sortimentet.
- Undantag får endast göras vid särskilda skäl kopplade till patientsäkerhet, arbetsmiljö eller hygien.
- Verksamheter ansvarar för att utvärdera sina förbrukningsvaror kontinuerligt.

- Uppföljning av inköpsstatistik och efterlevnad sker årligen, både lokalt och regionalt

Införandeplan

En regional införandeplan ska tas fram för att stödja verksamheterna i övergången till flergångsprodukter och säkerställa införandet. Planen ska innehålla:

- Tydlig förankring i berörda verksamheter
- Kommunikationsinsatser för att skapa förståelse och engagemang
- Systematik i implementering och uppföljning – under framtagning

Försörjningsförvaltningen ansvarar för koordinering av införandet och uppföljning.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Västra Götalandsregionen, Försörjningsförvaltningen

Innehållsansvar: Malin Schiller, (malsc6), Strateg

Granskad av: Pia Svensson, (piasv19), Miljösamordnare, Sigmar Gericke, (sigge1), Miljöstrateg

Godkänd av: Lars Loftäng, (larlo9), Förvaltningschef

Dokument-ID: SL12799-2088194650-10

Version: 1.0

Giltig från: 2026-02-11

Giltig till: 2028-02-28